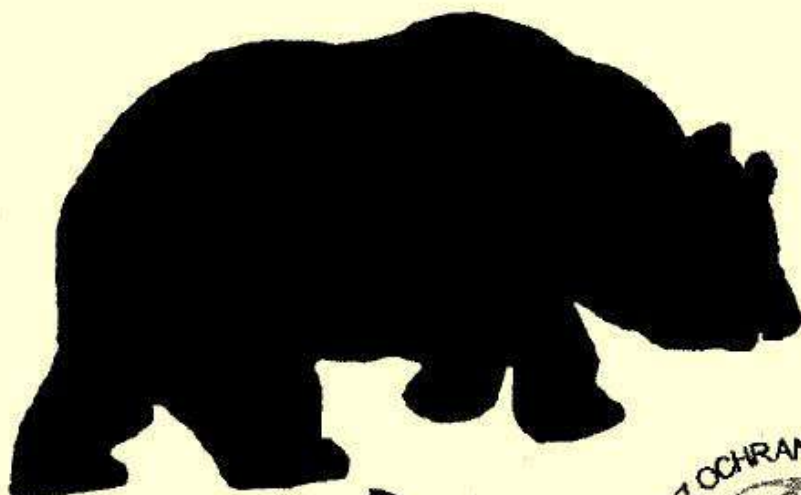
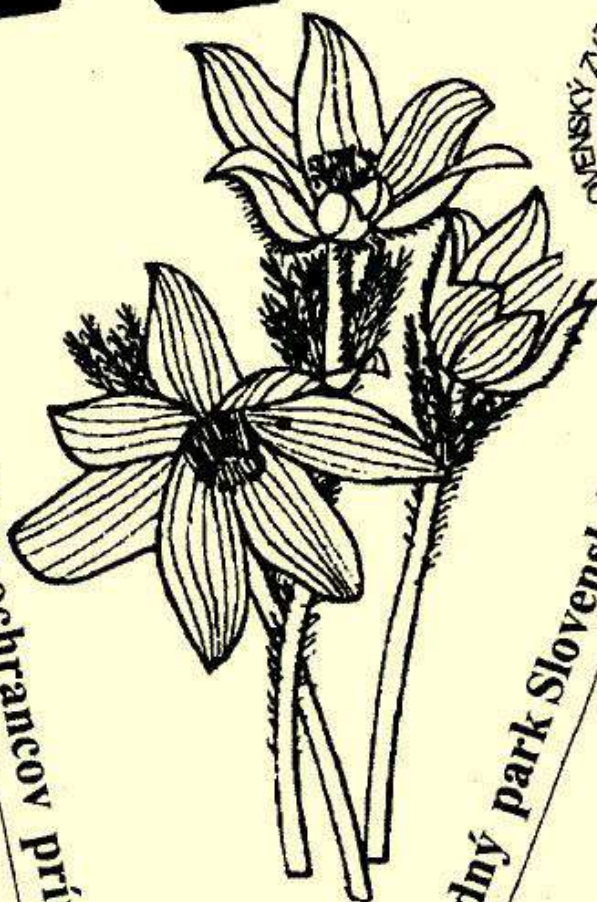

XXXIII.

Východoslovenský tábor ochrancov prírody

PODLESOK

Národný park Slovenský raj

1. - 7. 8. 2009

BULLETIN

Sponzori XXXIII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody

Košický samosprávny kraj

Mikroregión Slovenský raj

SNM, Spišské múzeum Levoča

Múzeum Spiša Spišská Nová Ves

Správa slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš

SHP Papierne Slavošovce

AQUING s. r. o. Košice

ABCOM s. r. o. Košice

Akron Hrabušice

Fadia s. r. o. Hradec Králové

MPC CESSI a. s. Spišská Nová Ves

MIVA s. r. o. Smižany

PD ČINGOV Smižany

Obec Čierna Lehota - starosta Ján Bystren

Ján Slabý, štátny tajomník MP SR

Ing. Jozef Perháč

Ďakujeme !

XXXIII.

VÝCHODOSLOVENSKÝ TÁBOR OCHRANCOV PRÍRODY

Usporiadatelia:

Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny
ŠOP SR, Správa Národného parku Slovenský raj
Krajský úrad životného prostredia Košice

Spoluorganizátori:

Košický samosprávny kraj
Mikroregión Slovenský raj
Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi
Obecný úrad Hrabušice
Slovenské Národné múzeum, Spišské múzeum v Levoči

SLOVENSKÝ RAJ - PODLESOK 1. - 7. 8. 2009

*XXXIII. Východoslovenský Tábor ochrancov prírody
sa uskutočňuje v roku 40. výročia založenia
Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny*

POSLANIE:

Prehĺbenie poznatkov o prírodných hodnotách územia, oboznámenie s problematikou jeho ochrany so zámerom navrhnúť riešenia na zveľadenie ochrany fauny a flóry. Prehĺbenie spolupráce SZOPK a ŠOP SR.

PRÍPRAVNÝ VÝBOR:

Ing. Bedřich Hájek	RNDr. Ladislav Spalek
Ing. Milan Murín	Mgr. Anna Mravčáková
Mgr. Kristína Voralová	Ing. Labuda Štefan
Ing. Marián Vaľo	Ing. Ján Kašpárek
Ing. Katarína Škorvánková	Peter Bulej
Ing. Tomáš Dražil, PhD.	Ing. Stanislav Margicin
Kvetoslava Turzáková	Ing. Miroslav Nemčok
Aladár Holmok	Ing. Ladislav Salaj,
František Divok	Ján Slabý

TÁBOROVÝ PORIADOK

1. Budíček je o 7⁰⁰ hod.
2. Zúčastňovať sa denného programu odborných a pracovných sekcií TOP.
3. Táborová rada sa schádza denne o 17⁰⁰ hod.
4. Táborové zhromaždenie je o 19⁰⁰ hod.
5. Večerné programy začínajú o 20⁰⁰ hod.
6. Riadte sa pokynmi náčelníkov tábora (NOS, NOP).
7. Stravovanie je individuálne s možnosťou nákupu potravín v bufete.
8. Parkovanie motorových vozidiel je možné len na vyhradenom mieste.
9. Označenie (čísla) stanov je potrebné pripnúť na viditeľnom mieste a pred odchodom vrátiť náčelníkovi NOP.
10. Zákaz fajčenia v stane !!!
11. Šetriť s vodou !!!
12. Odpad separovať už pri vzniku pri svojich stanoch !!!
13. Rozseparovaný odpad vysypať do príslušných zberných nádob (vriec).
14. Nočný klud je v čase 23⁰⁰ - 6⁰⁰ hod.

Niekoľko slov účastníkom XXXIII. VS TOP-u

Milí priatelia – ochranári, vitajte v Slovenskom raji na jednom z najväčších ochranárskych podujatí spomedzi susedných krajín, tradičnom už XXXIII. Východoslovenskom tábore ochrancov prírody (VS TOP) „SLOVENSKÝ RAJ 2009“.

Miesto konania TOP-u je na Podlesku, v katastrálnom území obce Hrabušice, v termíne 1.8. – 7.8. 2009. Toto významné ochranárske podujatie s medzinárodnou účasťou na pomoc prírode i regiónu sa koná pod hlavičkou Ústredného výboru Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny (ÚV SZOPK) a pod záštitou JUDr. Zdenka Trebuľu, predsedu Košického samosprávneho kraja. Hlavnými organizátormi sú Základné organizácie SZOPK zo Spišskej Novej Vsi (ZO SZOPK Slovenský raj, ZO SZOPK Poniklec, ZO SZOPK Podlesok, ZO SZOPK pri Vlastivednom múzeu Spiša), Štátna ochrana prírody SR (ŠOP SR) – Správa Národného parku Slovenský raj, Krajský úrad životného prostredia Košice a obec Hrabušice. Očakávame vyše 300 účastníkov zo 4 krajín.

Cieľom tábora je odbornou činnosťou a inventarizačným prieskumom prispieť k zvýšeniu poznania a zdokumentovaniu prírodných pomerov, navrhnúť preventívne i nápravné riešenia na zveladenie prírodného prostredia, zachovanie a ochranu biodiverzity regiónu. Jedným z cieľov je aj pomôcť obci, zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov a praktickou činnosťou účastníkov TOP-u vylepšiť prírodné prostredie regiónu. V neposlednom rade prehĺbiť spoluprácu ŠOP SR a SZOPK, oživiť činnosť najväčšej a najstaršej dobrovoľnej ochranárskej organizácie na Slovensku.

Účastníkmi TOP-u sú zástupcovia viacerých renomovaných organizácií pôsobiacich v prírodovednom výskume a ochrane prírody. Okrem zástupcov štátnej správy životného prostredia, organizačných útvarov štátnej ochrany prírody, mimovládnych a dobrovoľných ochranárskych organizácií sú účastníkmi zvyčajne aj odborníci z výskumných ústavov, univerzít a múzeí. Odborné výsledky 9 odborných sekcií budú zosumarizované do zborníka odborných prác.

Milí priatelia – ochranári, nachádzate sa v jednom z najatraktívnejších a prírodovedne najhodnotnejších krasových území Karpát. V mene prípravného výboru XXXIII. VS TOP-u Vám želim príjemný pobyt, úspešnú terénnu prácu a veľa dobrých zážitkov.

*Ing. Bedřich Hájek
riaditeľ Správy Národného parku Slovenský raj*

NAJ o Slovenskom raji

Vodopády, úzke chodníky, tiesňavy, reťaze, turisti na každom kroku, ale aj nedotknutá divočina členitých roklín, chrbtov a náhorných planín, to je park plný unikátov – Národný park Slovenský raj.

Nachádza sa v centrálnej časti Západných Karpát, v severnej časti Slovenského rudohoria, medzi mestami Spišská Nová Ves, Dobšiná a obcou Hranovnica. Slovenský raj je krasovým územím a výnimočný je povrchovým a podzemným krasom – roklínami s vodopádmi, kaňonmi a jaskyňami (430 jaskýň) – ale aj relatívne pôvodným zložením drevín vďaka členitosti a neprístupnosti územia. Výnimočný je teplotným zvratom (inverziou), kedy teplomilné spoločenstvá živočíchov a rastlín sú v najvyšších polohách roklín a naopak chladnomilné spoločenstvá sú v najnižších polohách na dne roklín. Pre neopakovateľné prírodné výtvary bolo toto územie v dvadsiatych rokoch dvadsiateho storočia pomenované Slovenským rajom.

Vzácná flóra a fauna

V Slovenskom raji rastie niekoľko európsky významných druhov rastlín: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*), zvonovec ľaliolistý (*Adenophora lilifolia*) a z nižších rastlín kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*). Unikátne sú lúčne spoločenstvá. Najcennejšiou lokalitou lúk sú Kopanecké lúky, na 1 m² tu bolo zistených 74 druhov vyšších rastlín.

Z európsky významných druhov živočíchov tu žije: zo šeliem medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), z dravých vtákov orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol kriľavý (*Aquila pomarina*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), zo sov kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), výr skalný (*Bubo bubo*), z ďatľov ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), žlna sivá (*Picus canus*), z lesných kúr jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*) a tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), zriedkavý bocian čierny (*Ciconia nigra*) a ďalšie druhy vtákov. Z obojživelníkov európskeho významu tu žijú mlok

karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), z rýb hlaváč európsky (*Cottus gobio*), mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), vzácna mihuľa potiská (*Eudontomyzon danfordi*), z chrobákov fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), z mäkkýšov korytko riečne (*Unio crassus*) a pimprlík mokraďový (*Vertigo angustior*).

Osobitá je fauna jaskýň, z netopierov európskeho významu tu zimujú: netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*). Najlepšie preskúmanou skupinou bezstavovcov sú motýle, v Slovenskom raji bolo zistených 2177 druhov motýľov, z toho 2 druhy novo objavené.

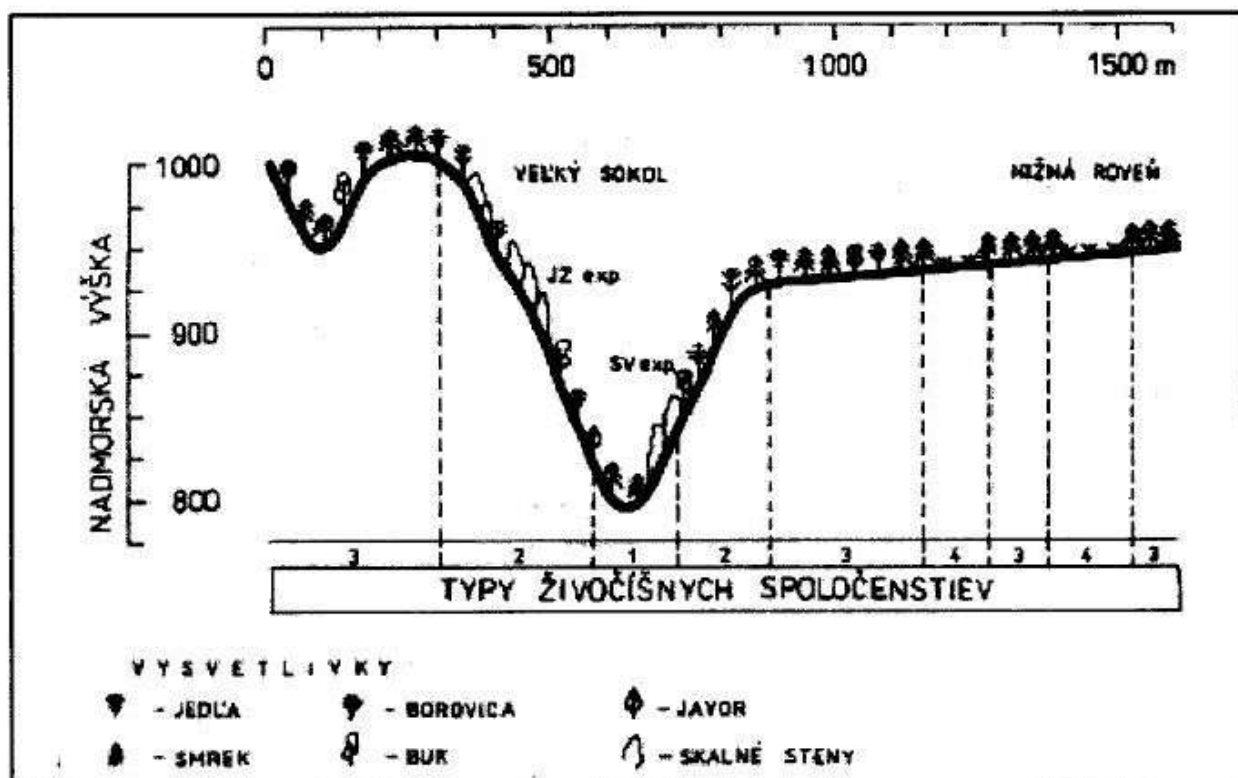
Turistické sprístupnenie

Slovenský raj je turistami navštevovaný počas celého roku. Jeho územie sprístupňuje okolo 300 km značkovaných turistických chodníkov. Na poznávanie prírody slúži 8 náučných chodníkov. Prechod roklinami umožňujú zabudované technické zariadenia – rebríky, stúpačky, mostíky, reťaze. Informácie o náročnosti trás, prírode Slovenského raja a jej ochrane môžu návštevníci získať počas mesiacov jún – august v Informačnom stredisku Správy národného parku na Podlesku.

Medzi najkrajšie a samozrejme turisticky najpríťažlivejšie patria sprístupnené rokliny s vodopádmi Slovenského raja: Veľký Sokol, Piecky, Suchá Belá, Kyseľ, Sokolia dolina, Zejmarská roklina, ďalej kaňon Prielomu Hornádu a zo sprístupnených jaskýň jedinečná Dobšinská ľadová jaskyňa.

Z histórie ochrany

Veľmi významné medzníky v histórii ochrany prírody Slovenského raja, predtým Stratsenskej hornatiny sú štyri: Rok 1890, kedy knieža Filip Sachs - Coburg zriadil na 11 600 ha Stratsenskej doliny, Veľkého a Malého Sokola a Glacu jeleniu rezerváciu. Až do roku 1871 sa jelenia zver v Slovenskom raji nevyskytovala, bola tu človekom vypustená a cieľavedome chránená. Slovenský raj sa tak radí medzi najstaršie chránené územia Európy. V roku 1926 z iniciatívy Klubu československých turistov v Spišskej Novej Vsi bola zakázaná ťažba dreva holorubným spôsobom, odstreľovanie a zasypávanie vodopádov dynamitom v Suchej Belej, Pieckach, Veľkom a Malom Sokoli. Zničená

Obr.: Profil Slovenského raja v časti Veľký Sokol – Nížná Roveň

bola takto roklina Malého Sokola a horná časť Piecok. V roku 1964 bol Slovenský raj vyhlásený za Chránenú krajinnú oblasť, prvú svojho druhu na území Československa a začala sa systematická ochrana prírody včítane personálneho vybavenia. V roku 1988 bol Slovenský raj vyhlásený za Národný park, 4. národný park na území Slovenska, veľkoplošné chránené územie s najprísnejším režimom ochrany.

Ochrana Slovenského raja

Národný park Slovenský raj zaberá plochu 19 763 ha vlastného územia a 13 011 ha ochranného pásma. Najcennejšie spoločenstvá, prírodné výtvory, fauna a flóra sú chránené v 11 národných prírodných rezerváciách - Kyseľ, Piecky, Sokol, Suchá Belá, Prielom Hornádu, Tri kopce, Holý kameň, Hnilecká jelšina, Stratená, Vernárska tiesňava a Zejmarská roklina - 9 prírodných rezerváciách, 3 národných prírodných pamiatkach, 2 prírodných pamiatkach a 1 chránenom areáli. Národná prírodná pamiatka - Dobšinská ľadová jaskyňa – bola pre svoje mimoriadne hodnoty zaradená do Svetového prírodného dedičstva UNESCO. Takmer celé územie národného parku bolo zaradené medzi územia európskeho významu sústavy NATURA 2000.

Ing. Bedřich Hájek, riaditeľ Správy Národného parku Slovenský raj

Exkurzné trasy XXXIII. VS TOP-u

Tábor sa nachádza na rozhraní Slovenského raja a Hornádskej kotliny. Rôzne ekologické podmienky týchto dvoch odlišných geomorfologických celkov umožňujú študovať pestrú škálu biotopov. Flyšové vrstvy Hornádskej kotliny sú v okolí Podleska dosť vápnité a vyskytujú sa tu zaujímavé subxerothermné až xerothermné travinobylinné porasty. Na styku Hornádskej kotliny a masívu Slovenského raja v alúviu Veľkej Bielej Vody priamo na Podlesku je veľmi dobre zachovalý lúčno-mokradňový komplex biotopov mezofilných, vlhkých lúk a vápnitých slatín. Zaujímavá slatina s rozsiahlymi vlhkými lukami sa vyskytuje aj medzi Vydrníkom a Hrabušicami.

Samotný prevažne lesný komplex Slovenského raja poskytuje široké možnosti spoznávania prírody pre najrôznejšie vedné odbory. Bezpochyby najväčším lákadlom sú rokliny, typický fenomén Slovenského raja. Práve okolie Podleska je najvýhodnejšie nástupné miesto do najznámejších rokĺn Suchá Belá, Piecky a Sokol. Rokliny sú miesta s najvyššou biodiverzitou v Slovenskom raji. Vyskytujú sa tu zachovalé skalné, lesné, vodné biotopy, typickým javom je zvrät vegetačných pásiem – inverzia. Najrozšírenejším lesným biotopom sú vápnomilné bučiny, na hlbších pôdach sa nachádzajú kvetnaté bučiny a jedľobučiny. Smrečiny sú primárne rozšírené iba v najvyšších polohách nad 1200 m. n. m., výskyt smreka v kaňone Hornádu a na dne rokĺn je však prirodzený.

Trasy exkurzií sú volené tak, aby boli dostupné pešo priamo z táboriska na Podlesku. Vzhľadom na status národného parku a obzvlášť prírodných rezervácií je potrebné, aby trasa exkurzie viedla po turistickom chodníku.

1. Podlesok – alúvium Veľkej Bielej Vody, úsek od táboriska po sútok s Hornádom

Charakteristika: Zachovalá, široká niva a meandrujúci tok Veľkej Bielej Vody. Dominujú kosené a pasené lúčne porasty mezofilných lúk s prechodom do vlhkých lúk, na najviac podmáčaných miestach sú vyvinuté slatinné rašeliniská. Tok sprevádzajú brehové porasty rôznej šírky, miestami vytvárajúce až fragmenty lužného lesa.

Biotopy: Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk 1), Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3), Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lukách (Lk 5), Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí (Lk6), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10), Trstinové spoločenstvá mokradí (Lk11), Slatiny s vysokým obsahom báz (Ra 6), Penovcové prameniská (Pr3), Horské jelšové lužné lesy (Ls 1.4)

Odporúčaný výskum: entomologický, ornitologický, chiropterologický, herpetologický, botanický

2. Rokliny Suchá Belá, Piecky a Sokol

Charakteristika: Rokliny s početnými vodopádmi, zaujímavými krasovými útvarmi a so zachovalými lesnými spoločenstvami vápnomilných bučín, sutinových lesov

a na bralnom reliéfe veľmi rozšírených reliktných vápnomilných borín. Na dne roklin nachádzame dealpínske chladnomilné druhy, vyššie na svahoch a hranách zasa teplomilnejšie spoločenstvá.

Biotoxy: Lipovo-javorové sutinové lesy (Ls4), Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1), Vápnomilné bukové lesy (Ls5.4), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (Ls 6.2), Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (Sk1), Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (Sk6), Nesprístupnené jaskynné útvary (Sk8), Brehové porasty devätsilov (Br6)
Odporúčaný výskum: entomologický, ornitologický, chiropterologický

3. Okrajom Hornádskej kotliny – Podlesok- Štryker - skalné útvary nad Kopaneckou cestou, Betlanovská dolina - Hág

Charakteristika: Trasa mapuje okraj Hornádskej kotliny so zaujímavými teplomilnými biotopmi. V úseku od Ranču u Tropera ponad Kopaneckú cestu sú geologicky i geomorfologicky unikátne skalné útvary zlepcov a vápencov s bohatou teplomilnou vegetáciou. Čiastočne sú pokryté borovicovo-jedľovým lesom. V Betlanovskej doline, najmä v lokalite Hág sú vyvinuté teplomilné travinobylinné porasty s viacerými xerothermnými druhmi rastlín.

Biotoxy: Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte (Tr1), Porasty borievky obyčajnej (Kr2), Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1), Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (Sk1), Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (Sk6)

Odporúčaný výskum: entomologický, botanický, krajinársky

4. Lužné lesy a kroviny Veľkej Bielej Vody- úsek od Zadnej Diery po Prednú Podkovu

Charakteristika: Niva Veľkej Bielej Vody je v tomto úseku porastená rozsiahlym lužným lesom jelše sivej a vrbí krehkej, vrbovými krovínami, v hornej časti aj suchšími porastami s prevahou smreka. Bývalé pasienky boli opustené pred cca 20-30 rokmi, odvtedy pomaly spontánne zarastajú. Vo vyšších polohách sa nachádzajú cenné penovcové prameniská.

Biotoxy: Horské jelšové lužné lesy (Ls 1.4), Vrbové kroviny stojacich vôd (Kr8), Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (Lk 5), Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí (Lk6), Slatiny s vysokým obsahom báz (Ra 6), Penovcové prameniská (Pr3)

Odporúčaný výskum: entomologický, ornitologický, chiropterologický, herpetologický, botanický

5. Sukcesia na požiariskách a miestach po vetrovej kalamite - požiariská Blajzloch, Tri kopce-Krompl'a, kalamitiská – Sokol

Charakteristika: Slovenský raj často postihujú požiare. Krasový reliéf odvádza rýchlo

zrážky a tak územie najmä v lete presychá. Správa NP sa systematicky venuje sledovaniu sukcesie na požiariskách i kalamitiskách na založených trvalých monitorovacích plochách. Na malom území, v priestore Sokola a Troch kopcov sa nachádza známe požiarisko z r. 2000 Tri kopce a požiarisko Blajzloch (zatiaľ posledný väčší požiar v Slovenskom raji v r. 2007). V Sokole sú založené plochy na sledovanie obnovy drevín po vetrovej kalamite.

Biotopy: Lipovo-javorové sutinové lesy (Ls4), Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1), Vápnomilné bukové lesy (Ls5.4)

Odporúčaný výskum: lesnícky, krajinársky, botanický, entomologický

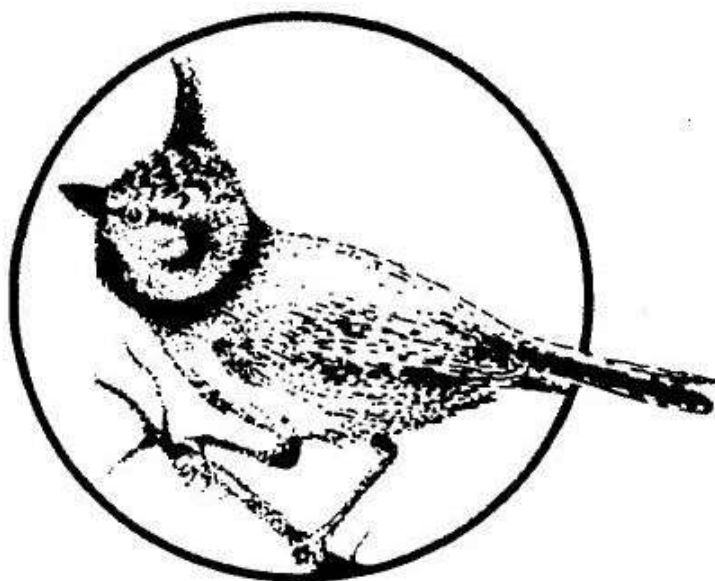
6. Krajina v okolí Podleska – od Hornádu k Betlanovskej doline

Charakteristika: Kontakt Slovenského raja a Hornádskej kotliny poskytuje zaujímavé možnosti i na štúdium krajiny. Najmä okolie Hornádu so zachovalými brehovými porastami, bývalými ramenami a mokradnými biotopmi je z krajinárskeho hľadiska hodnotné. Okraj Hornádskej kotliny bol v 80-tych rokoch minulého storočia intenzifikovaný, prebehli tu rekultivácie a vznikli veľkoplošné bloky ornej pôdy. Postupne (až na malé výnimky) boli polia v priestore od Hornádu k Slovenskému raju zatrávnené a dnes sú využívané ako pasienky a lúky. Problémom je malá prítomnosť nelesnej drevinovej vegetácie na niektorých miestach a nový fenomén – oplocovanie poľnohospodárskych pozemkov.

Biotopy: Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk 1), Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3), Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí (Lk6), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10), Slatiny s vysokým obsahom báz (Ra 6), Vŕbové kroviny stojacich vôd (Kr8), Trnkové a lieskové kroviny (Kr7)

Odporúčaný výskum: krajinársky

Ing. Tomáš Dražil, PhD., Správa Národného parku Slovenský raj

Program XXXIII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody:

Sobota	1. 8. 2009	
	8 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	príchod účastníkov, prezentácia
	18 ⁰⁰	slávnostné otvorenie
Nedeľa	2. 8. 2009	
	7 ⁰⁰	budíček
	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	návšteva Spišského hradu, Dreveníka a kaštieľa v Markušovciach
	17 ⁰⁰	1. zasadanie Táborovej rady
	19 ⁰⁰	táborové zhromaždenie pri vatre - základné informácie, pokyny
	20 ⁰⁰	večerný program - prezentácia NP Slovenský raj
Pondelok	3. 8. 2009	
	7 ⁰⁰	budíček
	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	práca v odborných sekciách
	17 ⁰⁰	2. zasadanie Táborovej rady
	19 ⁰⁰	táborové zhromaždenie pri vatre - základné informácie, pokyny
	20 ⁰⁰	večerný program - jaskyne v Slovenskom raji a okolí
Utorok	4. 8. 2009	
	7 ⁰⁰	budíček
	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	práca v odborných sekciách
	17 ⁰⁰	3. zasadanie Táborovej rady
	19 ⁰⁰	táborové zhromaždenie pri vatre - základné informácie, pokyny
	20 ⁰⁰	večerný program - liečivé byliny - beseda s pani Homolovou
Streda	5. 8. 2009	
	7 ⁰⁰	budíček
	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	práca v odborných sekciách
	17 ⁰⁰	4. zasadanie Táborovej rady
	19 ⁰⁰	táborové zhromaždenie pri vatre - základné informácie, pokyny

20⁰⁰

večerný program

- beseda s členmi Horskej záchrannej služby
- diskotéka

Štvrtok 6. 8. 2009

7⁰⁰

budíček

9⁰⁰ - 17⁰⁰

práca v odborných sekciách

17⁰⁰

5. zasadanie Táborovej rady

19⁰⁰

táborové zhromaždenie pri vatre

- základné informácie, pokyny

20⁰⁰

večerný program

- archeológia Slovenského raja

Piatok 7. 8. 2009

7⁰⁰

budíček

9⁰⁰ - 17⁰⁰

práca v odborných sekciách

17⁰⁰

6. zasadanie Táborovej rady

19⁰⁰

záverečné táborové zhromaždenie

- zhodnotenie dňa a celého TOP po sekciách
- príhovor NOP a NOS
- príhovor hostí
- kultúrny program
- guláš

Sobota 8. 8. 2009

7⁰⁰

budíček

8⁰⁰

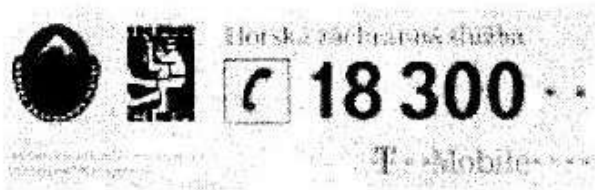
likvidácia táboriska

- upratanie pred stanmi
- roztriedenie odpadu
- upratanie táboriska
- skladanie stanov, balenie a návrat domov

Pokyny pre výkon turistiky a vysokohorskej turistiky

1. Vyberte si túru primeranú vašej zdatnosti. Jej priebeh si prezrite na mape alebo v sprievodcovi.
2. Ak máte pochybnosti o priebehu túry, využite služby horského vodcu alebo sprievodcu.
3. Na túru odchádzajte ráno.
4. Túru ste povinný dokončiť do zotmenia návratom do ubytovacieho zariadenia, reštauračného alebo dopravného zariadenia alebo osady.
5. V prípade, že na túru idete sám, vezmite si mobilný telefón.
6. Ak sa počasie zhoršuje, včas sa vráťte.
7. Pri zostupe je nutné rátať s časom rovnajúcemu sa cca 70 % času pri výstupe.
8. Na každú túru sa vystrojte primerane ročnému obdobiu, namáhavosti túry a jej celkovej dĺžke. Nevyhnutná je obuv s vibramovou podrážkou a plášť do dažďa, alebo vetrovka. V chladnejšom počasí, alebo pri výstupoch na sedlá a vrcholy, je potrebný aj sveter, čiapka a rukavice. V zimnom období sú odporúčanou súčasťou stúpacie železá, čakan alebo skladacie palice. Nezabúdajte na jedlo a dostatok tekutín.
9. Na orientáciu použite turistickú mapu (letnú a zimnú), v ktorej sú zakreslené všetky dôležité údaje. Letnú mapu nikdy nepoužívajte v zime a naopak. Používajte vždy posledné opravené vydanie, vyhnete sa omylom v teréne.

Peter Bulej
náčelník Horskej záchrannej služby
Slovenský raj

Vydal: Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Slovenský raj,
Letecká 3, 052 01 Spišská Nová Ves, 2009

Zostavil: František Divok

Tlač: ABCOM s. r. o. Košice

Pesnička pre VsTOPy.

Nápev: Melódia piesne skupiny Dršľak „Za rana je najlepšie ...“

- 1. Keď sa blíži koniec júla batoh ja pakujem
a na východné Slovensko s radosťou cestujem,
bo každý rok sa tu schádza kopa ochranárov,
čo chcú spoznať počas týždňa floru východňarov.**

**Ref.: Na TOPe je najlepšie, za rana je rosa,
vyjdem pred stan a pobehám po travičke boso,
potom skúmam stromy, vtáky, calu to prírodu,
ja na východňarskom TOPe nájdem vždy pohodu.**

- 2. Dnes je to Spš, o rok Zemplín, Abov lebo Šarš,
spíš pod stanom, nemyješ sa, na plynaku variš,
cez deň chodíš po terenu, večar pri ohničku,
zaspievaš si najradšejšie ta totu pesničku.**

**Ref.: Na TOPe je najlepšie, za rana je rosa,
vyjdem pred stan a pobehám po travičke boso,
potom skúmam stromy, vtáky, calu to prírodu,
ja na východňarskom TOPe nájdem vždy pohodu.**

- 3. Týždeň ubehne jak voda a musíš stan balic,
v piatok večar je gulášik, nemusíš ty varic,
Mšo, Hanči, Mara, Janči ruky si podali,
o rok zaše dovidzeňa, tak še rozlučali.**

**Ref.: Na TOPe je najlepšie, za rana je rosa,
vyjdem pred stan a pobehám po travičke boso,
potom skúmam stromy, vtáky, calu to prírodu,
ja na východňarskom TOPe nájdem vždy pohodu.**